

Op 27 september 2018 gaf Marinus van den Berg, geestelijk verzorger/pastoor met emeritaat, een (boek) presentatie voor de vrijwilligers van Hospice Lansingerland. Een bijeenkomst die indruk maakte op veel mensen. Marinus van den Berg heeft veel mensen begeleid op het pad van het sterven, verlies en ziekte. De laatste jaren heeft hij dat vooral gedaan in het palliatief centrum Cadenza en verpleeghuis Antonius-IJsselmonde in Rotterdam.

Marinus van den Berg

‘Hoe lang duurt het nog?’

Marinus van den Berg: “een van de meest gestelde vragen aan mij is ‘hoe lang duurt het nog?’. Een goed antwoord kan ik daar niet op geven. Als het gaat om sterven, gaat het niet om de tijd van de klok. De dood houdt geen rekening met onze tijd. Dat is natuurlijk soms buitengewoon irritant, maar het is wel realiteit.

Veel vaker zit er een verhaal achter deze vraag. De familie of vrienden zijn

de grip kwijt. Iemand is uit het lood, de verhoudingen zijn verschoven en het gevoel van machteloosheid is groot. Ik neem altijd de tijd om mensen dan te vragen: ‘hoe is het voor u?’. Vaak hebben mensen veel behoefte om even te praten, te vertellen. Dat geeft orde. Iemand wordt bijvoorbeeld wees, weduwnaar of weduwe. Dat zijn grote verschuivingen in de levensverhoudingen.”

Al zijn ervaringen heeft Marinus van den Berg verwerkt in zijn boeken. Boeken over het omgaan met verlies met mooie gedichten en beschouwingen. Inmiddels zijn er 76 boeken en bundeltjes van zijn hand uitgekomen. De rode draad in zijn werk is: ‘het omgaan met de dood moet je niet wegstoppen. De dood hoort bij het leven. Door met elkaar te praten kun je

[Lees meer op pagina 2](#)

Vervolg pagina 1

leren op een menselijke manier om te gaan met afscheid en de dood'. Marinus van den Berg: "ik heb iedere dag inspiratie voor het schrijven van teksten of ervaringen. Ik heb altijd wel iets bij me waar ik in kan schrijven. Dit heb ik altijd gehad."

De tijden zijn veranderd. Vroeger werd er veel minder gesproken over de dood. Marinus van den Berg: "ik let er altijd op dat ik mensen niet teveel adviseer, of hun problemen oplos. Ik geef mensen handreikingen, vertel ze mijn ervaringen. Boven alles luister ik vooral. Waar willen mensen het over hebben? De beste troost is niet troost bieden maar erkenning

en herkenning bieden voor de situatie. Ook uitvaarten zijn veranderd in de loop der jaren. De uitvaarten van nu zijn maatwerk. In de geest van de overledene, die recht doet aan het leven en een goede herinnering zijn voor later. Al vind ik het wel kwalijk om te zien dat er uitvaartbegeleiders zijn die hierin te commercieel denken."

Marinus van den Berg is dan wel met pensioen, maar dit betekent zeker niet dat hij thuis stil zit achter de geraniums. "De druk is weg, ik ben vrij om mijn dagen in te richten. Ik ben een bevoorrecht mens. Ik heb kunnen stoppen na 40 jaar. Ik breng mijn dagen door met lezen van mooie boeken, schrijf veel, luister naar

mooie muziek en kan heerlijk naar een museum. Zo ga ik in Rotterdam graag theedrinken bij Fadi's op het Noordereiland, een fantastische vrouw die geweldige linzensoep maakt en een heerlijke Turkse pizza heeft."

Mijn advies aan mensen: "geniet van je eigen leven, besef dat elke dag kostbaar is, ook als je niet ziek bent. Heb de tijd voor elkaar, en leef met elkaar. Elke relatie moet onderhouden worden, dus onderhoud elkaar. Wees bezig met het leven en heb het goed met elkaar.

Voor een overzicht van boeken van Marinus van den Berg kunt u terecht op www.uitgeverijtenhave.nl.

Met de wens-ambulance

Afgelopen zomer is één van onze gasten met haar dochter en schoonzoon naar de keukenhof geweest. Dit werd mogelijk gemaakt door de medewerkers van de wensambulance. Mevrouw heeft een fantastische dag gehad.

Van de scheidende Voorzitter

Afscheid

Afscheid is helaas een gebeurtenis dat eigen is aan een voorziening als een hospice. Vaak wordt van dierbaren afscheid genomen. Ook ik zal binnenkort afscheid moeten nemen, want ook voorzitters van besturen die overheidssubsidie ontvangen, zoals het hospice, hebben een houdbaarheidsduur van twee maal vier jaar.

Omdat ik in november 2010 ben aangetreden als onafhankelijk voorzitter van het bestuur Hospice Lansingerland ben ik nu in de blessuretijd. Hoewel het nog helemaal niet aanvoelt als een blessure, in tegendeel.

Een van de eerste handelingen die ik mocht verrichten, samen met de toenmalige burgemeester Ewald van Vliet, was het slopen van een aantal binnenwanden van het voormalige kruisgebouw, aangekocht door 3B-wonen. Directeur Frans Weterings was samen met een coördinator van De Vierstroom de initiatiefnemer voor het stichten van een hospice. "Een gemeente, die zal doorgroeien naar 75.000 inwoners móet een dergelijke voorziening hebben" luidde zijn motto. En hij had gelijk.

In april 2011 werden de eerste gasten verwelkomd, en konden de vrijwilligers aan hun zware maar dankbare taak beginnen. Het was hartverwarmend te zien dat ook de vrijwilligers een soort van familie vormden: gezamenlijk voor één doel: het scheppen van een rustige en warme sfeer in een zo huiselijk mogelijke omgeving. Daarbij als leidraad, die ik me ook eigen moest maken: het gaat niet om stervensbegeleiding, maar juist om het laatste deel(tje) van het leven zo waardig en aangenaam mogelijk te laten zijn. Zeker niet alleen voor de gast, maar ook voor zijn of haar directe omgeving, familie, vrienden.

Met elkaar, bestuur, Vrienden, vrijwilligers, coördinatoren (hulde voor Letty en Brigitte!) en verpleegkundigen, hebben we

een prachtige, niet meer weg te denken voorziening voor Lansingerland en omgeving, gerealiseerd. Vrijwel door iedere betrokkene zeer gewaardeerd, wat vaak blijkt uit dankbetuigingen van nabestaanden, maar ook uit de goede samenwerking met andere instanties, gemeente en sponsors. De laatste groep met name geactiveerd door De Vrienden van het Hospice. Zij organiseerden allerlei acties, waaronder die van het Groot Lansingerlands Dictee, dat ik nog steeds koester als een mooie herinnering, ondanks de 21 fouten...

Ik kijk met plezier terug op de afgelopen acht jaar. En plezier klinkt misschien raar voor mijn bemoeienis met een hospice. Maar zo voelt het echt, mede door de uitstekende samenwerking in het bestuur en de coördinatoren. Het mogen mee besturen van vier gemeenten als waarnemend burgemeester mag misschien interessant zijn (en dat was het ook), maar het mee helpen vormgeven van dit prachtige hospice evenaart of overtreft zelfs die bestuurlijke periode.

Ik wens het hospice met alle betrokkenen een zeer voorspoedige toekomst. Ik heb daar alle vertrouwen in. Ik zal zeker nog eens langskomen, en hopelijk alleen voor de koffie en nog lang niet als gast.

Jaap Wolf – voorzitter bestuur Stichting Hospice Lansingerland (tot 1 feb. 2019)

Hoe worden nieuwe vrijwilligers voorbereid en getraind bij Hospice Lansingerland?

Als iemand vrijwillier wil worden bij Hospice Lansingerland volgt men een traject met gesprekken, snuffelstage en een opleiding. De training is verdeeld over een aantal dagdelen waarin wordt ingegaan op: wat is een hospicevoorziening, wat is de visie van Hospice Lansingerland, hoe communiceren we naar gasten, naasten en onderling als vrijwilligers, wat is palliatief terminale zorg, welke ziektebeelden kun je meemaken, hoe sta je hier zelf in, maar ook een training 'handen aan bed' hoort bij de opleiding. Daarnaast worden de praktische zaken geleerd, zoals het bedienen van alarmering, telefoon, wasmachines. Vier van de vrijwilligers die in 2018 zijn gestart in het hospice vertellen hun eerste ervaringen.

Corry Olsthoorn (66 jaar), Janie Kievit (69 jaar), Anja van Doorn (66 jaar) en Corrie de Wit (66 jaar) zijn de nieuwelingen binnen de huidige groep vrijwilligers. Inmiddels draaien ze al een aantal maanden mee als vrijwilliger. Hoe ervaren ze dit? Valt het mee, waar lopen ze weleens tegenaan?

Bijna tegelijkertijd zeggen de vier dames dat ze zich vanaf de eerste dag tijdens de snuffelstage welkom voelden. Ze ervaren veel steun en hulp van de collega's. Anja: "ik had geen specifieke reden om me aan te melden als vrijwilliger bij het hospice. Het was meer een gevoel. Vooraf had ik enige twijfel of ik het wel zou kunnen, of het bijvoorbeeld niet eng is? Dat gevoel is weg. Ik ben er heel positief over. Ik kan het niet verklaren."

Corrie beaamt dit. "ik heb me aangemeld nadat ik een filmpje op de website van het hospice had gezien. Ik was klaar met werken en wist niet zo goed wat ik wilde gaan doen. Mijn man wees me op het hospice. In het begin was het wel even wennen, maar nu is het echt een heel erg goed gevoel." Janie was hiervoor actief als vrijwilliger in de Tuinen in Bleiswijk. Hier zette zij zich in voor dementerende ouderen. "Erg waardevol en mooi vrijwilligerswerk, maar het werken voor het hospice stond wel altijd op mijn netvlies."

Voor Corry voelt het als een logische stap. "In december ben ik na 51,5 jaar werken in Huize Sint Petrus met pensioen gegaan. De palliatieve zorg heeft me altijd al geraakt. Dit vrijwilligerswerk doe je echt met je hart."

Ook vrijwilliger worden? Meld je nu aan via info@hospicelansingerland.nl

Van boven naar beneden:
Anja, Janie, Corrie en Corry

Je bent een deel van een groter geheel

Nadat de nieuwe vrijwilligers een aantal uren snuffelstage hebben gelopen volgen er drie dagdelen training die door de coördinatoren in het hospice gegeven wordt. Corrie: "het is heel fijn om mee te kunnen lopen, daar heb ik al veel van geleerd. Na de training is mij vooral bijgebleven dat ik als persoon meega in het grote geheel van vrijwilligers. Je bent een waardevol schakeltje in een groot geheel en moet kunnen aanvoelen wat de gast wil. Niet zelf invullen voor de gast, maar je vormen naar de gast of naasten." Voor Corry voelde het na de training een beetje aan als na het behalen van een rijbewijs. "Dan heb je ook de kennis in huis waarna je het alleen mag gaan doen. Vaak ga je het dan ook pas echt leren."

Anja: "ik heb geleerd om hier soms iets terug te schakelen. Thuis kan ik best ad rem zijn. Ik heb laatst bij een gast gezeten en alleen maar haar hand vastgehouden. Dat is heel fijn. Je bent dan echt een troost voor iemand. Na bijna een uur kreeg ik een aai over mijn gezicht en zei de dame: 'je bent een engel'. Nou, dat zullen ze toch thuis niet altijd van me zeggen."

"Het is ook fijn dat alles hier zo goed geregeld is", vertelt Janie. "Als je iets zoekt hoeft je maar de kasten open te trekken en je vindt het. Zo ook bijvoorbeeld de grote keuze in eten. Dat is heel bijzonder, al die kleine maaltijdjes." Corry vult lachend aan. "Ja dat is zo. Ik heb wel even hulp moeten vragen bij het gebruiken van de elektrische eierkoker want die heb ik niet, zo'n mooi huishoudhulpje."

Een mondsponsje?

Anja dacht laatst een keer dat er een grapje met haar gemaakt werd. "Door een collega vrijwilliger werd er gevraagd of ik op zoek wilde gaan naar een mondsponsje. Ik heb geen ervaring in de zorg, dus was best even waakzaam of ze me nu een beetje aan het plagen waren of niet. Maar nee, uiteindelijk heb ik een mondsponsje gevonden. Ik ben naar de gast gegaan en heb liefdevol haar mond wat kunnen bevochtigen." De sfeer onder de vrijwilligers en medewerkers binnen het hospice is heel goed. Alle dames ervaren dit zo. "Je kunt er eigenlijk geen oordeel over hebben als je het niet hebt meegemaakt of hier eens bent geweest", vertelt Corrie. "Het is dankbaar vrijwilligerswerk. Het verrijkt me als mens."

Nieuws van de Vrienden

Lichtjesavond Lansingerland 2018: vieren, eren en gedenken

Mede doordat de weergoden ons dit jaar goed gezind waren, hebben we op zaterdagavond 3 november jl. een prachtige Lichtjesavond gehad. De lange rij mensen die met een brandend kaarsje een wandeling maakte langs het veld, was indrukwekkend. De Lichtjesavond Lansingerland organiseren wij jaarlijks op de eerste zaterdag van november, samen met de Lions Berkel en Rodenrijs.

Jong en oud schreef tijdens de Lichtjesavond
een mooie wens op een bloemenkaartje

Decemberloterij goed voor ruim € 7.000,-

We hebben als Vrienden van Hospice Lansingerland dit jaar voor de tweede keer een decemberloterij gehouden. Veel vrijwilligers hebben weer hun uiterste best gedaan om loten te verkopen. En met succes! We hebben opnieuw een opbrengst behaald van ruim € 7.000,-. Dankzij de vele sponsors komt het bedrag in zijn geheel ten goede aan het hospice. Iedereen heel veel dank voor zijn of haar inspanningen!

Maandag 17 december 2018 heeft notaris Maxwell van Nouwen Notarissen de winnende loten getrokken. De nummers zijn bekendgemaakt via De Heraut en via de website van het hospice. Heeft u nog vragen over de uitslag? Stuur dan een mail naar vrienden@hospicelansingerland.nl.

Prachtige donaties en giften van nabestaanden

In het tweede halfjaar van 2018 hebben wij opnieuw een aantal prachtige donaties ontvangen van bedrijven of evenementenorganisaties. Ook ontvingen wij diverse giften van nabestaanden van gasten uit het hospice.

1. Cheque ter waarde van € 5.000,- van Kringloopwinkel De Paardestal
2. Cheque ter waarde van € 500,- van Oord Assurantiën uit Bergschenhoek
3. Cheque ter waarde van € 250,- van de Wielerronde Berkel en Rodenrijs
4. Cheque ter waarde van € 100,- van LTC Triomf (invitatietoernooi)

Alle gulle gevers willen wij hartelijk bedanken voor deze mooie bedragen.

Ineke Ravestein en Geertjan Ouwendijk van de Vrienden namen 12 november 2018 de cheque van De Paardestal in ontvangst

Matthijs Sniijders van Oord Assurantiën doneerde de € 500,- die hij had gewonnen tijdens een kennisquiz van Allianz aan het hospice

Op maandag 17 december 2018 heeft notaris Maxwell de winnende loten getrokken

Het levensverhaal schrijven van een ander

Thea Persoon is een van de meer dan 80 gedreven vrijwilligers van Hospice Lansingerland. Thea: "ik ben vanaf 2010 betrokken bij het hospice. Ik had de oproep in de plaatselijke krant gezien dat er vrijwilligers werden gevraagd voor een nieuw hospice in Bergschenhoek. Ik vond het best wel spannend. Uiteindelijk heb ik gebeld.

Na al die jaren vind ik het heel mooi dat ik iets kan betekenen voor mensen in de laatste levensfase. Naast alles wat er natuurlijk moet gebeuren in zo'n mooi en groot huis, is er, als mensen dat willen, tijd voor een handmassage, en soms zijn wij een luisterend oor of zijn we er 'gewoon' even. Ik krijg er heel veel voor terug, een glimlach kan soms echt al mijn dag mooi maken."

Toch doet Thea soms iets meer voor een gast van het hospice. Voor enkele gasten heeft zij hun levensverhaal geschreven. Een intiem en waardevol cadeau. Niet alleen voor de familie en vrienden van de gast. Ook voor de mensen zelf is het erg fijn om hun verhaal te vertellen en na te lezen. Het geeft een stukje rust.

Thea: "Ik schreef wel verhalen als we op vakantie waren, maar ik dacht altijd dat ik een expert moest zijn als ik er iets meer mee wilde doen. Tijdens een cursus poëzie schrijven dacht ik: 'misschien kan ik dit toch wel'. Dat had ik nooit verwacht. Ik heb mezelf daar wel een beetje in onderschat moet ik nu toegeven.

Vervolgens ben ik een cursus

Levensverhalen schrijven gaan volgen. Daar kregen we de opdracht om over onszelf te schrijven en om een ander te interviewen. Zo leerde ik welke vragen je kan stellen. Sinds die tijd ben ik aan de slag gegaan."

'Dit is precies wat ik bedoelde'

Inmiddels heeft Thea een aantal levensverhalen van mensen mogen schrijven. Niet alleen voor gasten van het hospice, maar ook daarbuiten. "Ik ervaar het iedere keer als een mooi proces wat ik samen met

iemand inga. Vooraf hebben we altijd een kennismakingsgesprek, waarin we met elkaar bespreken wat men wil, over welke fase in hun leven willen ze bijvoorbeeld vertellen. Daarna gaan we gezamenlijk van start. Na ieder gesprek werk ik de tekst uit en tijdens de afspraak daarna starten we altijd met het nalezen of voorlezen van dit stuk. Ik vind het belangrijk om echt de woorden en uitspraken van iemand te gebruiken. Ik maak het niet mooier, maar schrijf het echt op zoals het gezegd wordt. Dat maakt het verhaal authentiek en heel herkenbaar. Ik hoor vaak: 'dit is precies wat ik bedoelde'. Het is vaak een intensief traject waar veel tijd in gaat zitten. Ik wil het de tijd geven die het verdient."

De reacties op de levensverhalen tot nu toe zijn hartverwarmend. Thea: "een mevrouw bedankte aan het einde van haar levensverhaal haar dochter voor alles wat zij voor haar had gedaan. Wat is het mooi voor een dochter om dit te lezen. En dat mag ik bewerkstelligen. De verhalen zijn heel verschillend. Het is mooi om te zien hoeveel het mensen raakt om nog terug te denken en te praten over bijvoorbeeld mooie herinneringen. Hoewel het interviewen en het schrijven veel tijd kost zou ik andere vrijwilligers zeker willen enthousiasmeren om een cursus te volgen voor het schrijven van levensverhalen. Omdat het zulk tijdrovend werk is zou het fijn zijn als meer mensen op vrijwillige basis een levensverhaal zouden kunnen schrijven en we elkaar kunnen ontlasten als er meerdere aanvragen zijn. Je moet het natuurlijk wel leuk vinden maar mijn ervaring is dat je niet moet denken dat je alles helemaal perfect moet kunnen opschrijven of dat je het niet kan."

Ontroostbaar

Troost me niet
Niet troosten troost me
Ontroostbaar ben ik
Troost kan ik niet verdragen

Troost me niet
Laat me maar
Raak me zelfs niet aan
Kijk me zelfs niet zo aan

Je wilt weten
Hoe lang
Je wilt weten
Of ik eroverheen kom

Ik kan je niets zeggen
Ik kan bijna niets zeggen
Ik weet niets meer
Ik ben ontroostbaar

Hiermee moet ik het doen
Hiermee moet jij het doen

Uit: Tijd om te troosten
Door: Marinus van den Berg

Colofon:

Oplage

1000 stuks gedrukt en 500 stuks online

Tekst en redactie

Jeanette Voets, Paul Ras, Wendy Kerver
Hetty Weenk, Brigitte de Jong

Vormgeving en lay-out

Marthy Mourits, Uniek in Ontwerp

Adresgegevens

Hospice Lansingerland

Burgemeester Van Oostenweg 10-12

2661 HN Bergschenhoek

Telefoon (010) 524 10 90 / Fax (010) 521 03 75

coordinator@hospicelansingerland.nl

www.hospicelansingerland.nl

Wilt u deze nieuwsbrief in de toekomst
digitaal ontvangen? Stuur dan een mail naar:
coordinator@hospicelansingerland

Naam

Adres

Postcode / Woonplaats

Telefoon

E-mail

Rekeningnummer

Handtekening

Plak hier
een postzegel

Stichting Vrienden van Hospice Lansingerland
Burgemeester Van Oostenweg 10-12
2661 HN Bergschenhoek

Wilt u ons ook steunen?

Hospice Lansingerland draait gedeeltelijk op subsidie van de overheid. Naast deze subsidie is het hospice financieel afhankelijk van vergoedingen door zorgverzekeraars, eigen bijdragen van de gasten, donaties, giften en sponsoring. Als u het hospice ook een warm hart toedraagt, kunt u ons financieel steunen door een bedrag over te maken op NL78 RABO 0156175053 t.n.v. Stichting Vrienden Hospice Lansingerland.

NIEUW: u kunt ons nu makkelijke steunen direct via de website met een handige, snelle & veilige doneerknop'.

U kunt ons ook structureel steunen door Vriend te worden van het hospice of lid te worden van de Club van 100. Maak gebruik van de Vriendenkaart onderaan deze pagina!

De Stichting Vrienden van Hospice Lansingerland

Uw financiële bijdrage komt terecht bij de Stichting Vrienden van Hospice Lansingerland. Zij zet zich in om geld en andere middelen in te zamelen voor het hospice. Onder meer door het werven van fondsen en donateurs, het organiseren van evenementen en het uitvoeren van pr-activiteiten. De Stichting Vrienden van Hospice Lansingerland is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dat is een belangrijke voorwaarde voor de aftrekbaarheid van uw giften en de vrijstelling van erfbelasting voor legaten.

Wilt u meer informatie over de verschillende mogelijkheden om het hospice te steunen? Stuur dan een mail naar vrienden@hospicelansingerland.nl. We nemen zo spoedig mogelijk contact met u op.

Vriendenkaart

Hierbij meld ik mij aan als:

☐ Vriend van Hospice Lansingerland
<i>Tot wederopzegging machtig ik Stichting Vrienden van Hospice Lansingerland tot een jaarlijkse afschrijving van € (minimaal € 25).</i>	☐ Lid van de Club van 100
<i>Tot wederopzegging machtig ik Stichting Vrienden van Hospice Lansingerland tot een jaarlijkse afschrijving van € 100.</i>
☐ Ik ontvang graag een door notariskantoor Nouwen Notarissen te Bergschenhoek verstrekt formulier voor periodieke schenkingen.	☐ Ik ontvang graag meer informatie over de diverse sponsorpakketten. Wilt u contact met mij opnemen?
☐ Ik wil een legaat opnemen in mijn testament. Notaris-kantoor Nouwen Notarissen mag contact met mij opnemen.	